

LAPIN
KAMARI-
ORKESTERI

KAMARISINFONIAKONSERTTI IV
Korundin 10v-juhlakonsertti

Juhlaa, jäähyväisiä ja tulevaisuudenuskoa

Ke 19.5.2021 klo 19.00 Korundi
To 20.5.2021 klo 19.00 Ivalon kirkko

John Storgårds, johtaja
Antal Mojzer, fagotti

Bryan Kelly
(s. 1934)

Concertante Dances (1980)
e.k. Suomessa

Largo
Giocoso
Serioso
Vivace
Adagio
Gaiamente

Kalevi Aho
(s. 1949)

Kvintetto käyrätorvelle ja jousikvartetille (2019)
KANTAESITYS

Misterioso
Con moto
Adagio
Vivace

Ilkka Puputti, käyrätorvi
Antti Tikkanen, viulu
Kaia Voitka, viulu
Taru Lehto, alttoviulu
Lauri Angervo, sello

Johann Sebastian Bach
(1685 – 1750)

Konsertto g-molli BWV 1041/1058 (n.1720/1738)
Fagottikonsertoksi sov. Mordechai Rechtman
sovitus e.k. Suomessa

1. ilman tempomerkintää
2. Andante
3. Allegro assai

Kulttuuritalo Korundi syntyi vuonna 1933 valmistuneen postiautovarikon tiloihin. Vuosina 2009 ja 2010 tehtyjen muutostöiden ja laajennuksen suunnittelusta on vastannut Arkkitehtitoimisto Juhani Pallasmaa, jonka kädenjälki näkyy postiautovarikolla jo vuodesta 1986 sijainneen Rovaniemen taidemuseon tiloissa. Korundi avattiin 25.5.2011

Kulttuuritalon syntyyn olivat keskeisesti myötävaikuttamassa Rovaniemen kaupunki päättäjineen, Rovaniemen taidemuseon silloinen johtaja Hilikka Liikkanen ja Lapin kamariorkesterin silloinen intendentti Ulla-Maija Kanerva, Jenny ja Antti Wihurin rahasto, Lapin kamariorkesterin kannatusyhdistys Lakka ry, sekä myös useat muut kulttuurin puolesta aktiivisesti toimineet tahot.

Postiautovarikko on yksi harvoista toisessa maailmansodassa säilyneitä rakennuksista Rovaniemellä. Sodan jälkeen varikkoa laajennettiin ja rakennuksessa käytetyt tiilet kerättiin raunioista ympäri kaupunkia. Korundissa yhdistyvät kaupungin historia ja moderni, toimiva ja esteettisesti kiinnostava arkkitehtuuri.

Korundin sisäpihalle nousseen konsertti- ja monitoimisalun akustiikan suunnittelusta on vastannut Akukonin akustiikkasuunnittelija Henrik Möller, jonka suunnittelun lähtökohtana oli nimenomaan Lapin kamariorkesterin tarpeet.

Kulttuuritalo Korundin toiminnan ytimen muodostaa kaksi kansallisesti merkittävää ja kansainvälisesti kiinnostavaa taideorganisaatiota: Lapin kamariorkesteri ja Rovaniemen taidemuseo. Talon tiloja vuokrataan myös muille toimijoille esimerkiksi erilaisten tapahtumien järjestämiseen.

Lapin kamariorkesterin ensimmäiset konsertit Korundissa järjestettiin 25.-26.5.2011. Konsertin 'Kiitollisuudella kevätkesään' johti orkesterin taiteellinen johtaja John Storgårds ja kitarasolistina esiintyi Ismo Eskelinen. Heti ensituntuman perusteella salin akustiikkaa hehkutettiin lehdistössä erinomaiseksi sen luonnollisuuden, lämpimän soundin sekä läpikuultavan selkeyden ansiosta.

John Storgårds (s.1963) on opiskellut niin Sibelius-Akatemiassa kuin ulkomaillakin orkesterinjohtoa, sävellystä ja viulunsoittoa. Hän suoritti Sibelius-Akatemian kapellimestaridiplomin keväällä 1997 erinomaisin arvosanoin.

Storgårds aloitti muusikon uransa viulistina. Hän toimi konserttimestarina mm. Avanti!-kamariorkesterissa ja Ruotsin radion sinfoniaorkesterissa. Ensimmäinen vakituinen kapellimestari kiinnitys oli vuosina 1992–96 Ylioppilaskunnan Soittajiin. Vuosina 2003–2008 hän oli Helsingin kaupunginorkesterin päävierailija, ja syksystä 2008 vuoden 2015 loppuun hän toimi orkesterin 12. ylikapellimestarina. Storgårds on johtanut vakituisesti myös Oulun kaupunginorkesteria, Tapiola Sinfoniettaa ja ylikapellimestarina Tampere Filharmoniaa.

Lapin kamariorkesterin taiteellisena johtajana Storgårds aloitti vuonna 1996. Vakituksia ulkomaisia kiinnityksiä Storgårdsilla ovat päävierailijan kiinnitykset BBC Philharmonic Orchestraan ja Ottawassa National Arts Center Orchestraan. Storgårds on työskennellyt myös Münchenin kamariorkesterin taiteellisena partnerina. Storgårdsin viime kausien kiinnityksiä ovat olleet mm. loistavan vastaanoton saanut debyytti New Yorkin filharmonikkojen kanssa ja esiintymiset Chicagon ja St. Louisin sinfoniaorkesterien, London Philharmonic Orchestran sekä Scottish Chamber Orchestran kanssa. Storgårds kuuluu myös Lontoon Promsin vakioesiintyjiin BBC:n filharmonikkojen kanssa. Oopperakapellimestarina Storgårds on toiminut monissa Kansallisoopperan produktionissa, tuoreimpana Fagerlundin Höstsonaten. Savonlinnan oopperajuhlilla hän on johtanut mm. Mozartin Don Giovannin vuonna 2016.

Storgårdsin orkesterilevytysten luettelo on mittava. Levytyksiin lukeutuvat mm. Sibeliuksen ja Nielsenin sinfonioiden kokonaislevytykset. Storgårds esiintyy ja levyttää ahkerasti myös viulistina. Storgårds on saanut lukuisia julkisia tunnustuksia, mm. säveltaiteen valtionpalkinnon vuonna 2002 ja Pro Finlandia –mitalin vuonna 2012. Hän on myös Lapin yliopiston kunniatohtori.

Antal Mojzer valmistui muusikoksi Budapestin Ferenc Lisztin Musiikkiakatemiasta. Muusikon työuransa hän aloitti Szegedissä, Unkarin tärkeässä oopperakaupungissa, toimien Szegedin sinfoniaorkesterin äänenjohtajana ja matkustellen Szegedin oopperayhdistyksen kanssa ympäri Eurooppaa. Orkesteri sai vuonna 1987 Bartók-Pásztory palkinnon. Antal on

ollut myös yksi Salieri -kamariorkesterin perustajajäsenistä ja esiintynyt monilla merkittävillä oopperafestivaaleilla (Vichy, Aix en Provence, Monte Carlo) sellaisten laulajasuuruuksien kuin Teresa Berganzan ja Margaret Pricen kanssa. Ooppera onkin jättänyt Antaliin lähtemättömän vaikutuksen ja fagotistina hän tavoittelee soittimellaan ihmisen äänen kauneutta.

Vuosina 1990-1992 Antal Mojzer toimi Etelä-Afrikan National Symphony Orchestran äänenjohtajana. Glinka Trion jäsenenä hän esiintyi myös muun muassa Iso-Britanniassa, Unkarissa, Zimbabwessa ja USA:ssa. Kauden 1999-2000 hän toimi äänenjohtajana Israeli Sinfoniettassa Eri Klassin johdolla, ja sai myös usein kutsuja tulla soittamaan Itävaltaan, Bregenzissä toimivaan Voralberg Sinfoniaorkesteriin. Risto Laurialan kanssa Antal on tallentanut fagottikamarimusiikin lukuisia teoksia Yle 1:lle.

Vuodesta 1993 Antal Mojzer on toiminut Lapin kamariorkesterin fagotin äänenjohtajana. Orkesterin solistina hänellä on ollut mahdollisuus esittää fagottikirjallisuuden merkittäviä teoksia mm. säveltäjiltä Vivaldi, M. Haydn, Hummel, R. Strauss, Nussio, Villa-Lobos, Larsson, Francaix ja Jolivet. Hän myös kantaesitti v. 2008 Geoffrey Palmerin hänelle ja Lapin kamariorkesterille säveltämän konserton. Lapin kamariorkesterin muusikoiden Auriga-kvintetin kanssa Antal Mojzer on esiintynyt Suomessa mm. Crusell-viikolla ja Luosto Classicissa sekä Unkarissa, Romaniassa, Skotlannissa, Tanskassa, Färsaarilla ja Kiinassa. Tanskalainen Dacapo - levy-yhtiö julkaisi kvintetin levyn vuonna 2013, ja BIS-levy-yhtiön vuonna 2017 julkaisema äänite Kalevi Ahon musiikkia sisältää Kalevi Ahon pianokvintetin (piano ja puhallinkvartetti).

/ / /

Suhteellisen vähän tunnettu englantilainen säveltäjä **Bryan Kelly** on legendaarisen Nadia Boulangerin (1887-1979) sävellysoppilaita. Ennen näitä tärkeitä opintojaan Pariisissa Kelly oli ennenkaikkea opiskellut pianoa ja sävellystä Lontoossa Royal College of Musicissa, mihin hän 60-luvulla palasikin itse merkittäväksi opettajaksi. Kelly on sittemmin opettanut myös esim. Yhdysvalloissa, Italiassa, Ranskassa ja Egyptissä ja viettää tätä nykyä eläkepäiviään Englannin lisäksi myös Ranskassa ja Lähi-idässä. Hänen sävellystuotantonsa ei ole erityisen laaja, mutta sisältää niin kuoromusiikkia, vaskiyhtyesävellyksiä kuin sekä sinfonista että kevyempää orkesterimusiikkia.

Puupuhallinkvartetille ja jousille sävelletyt Konserttitanssit ovat helposti lähestyttävää ja leikkisää mutta myös paikoin vakavaa musiikkia. Kumarruksia esimerkiksi Stravinskyn, Brittenin ja Vaughan Williamsin suuntaan voi havaita (Igor Stravinskyn kamariorkesteriteos Dances Concertantes lienee ollut Kellylle yksi selvä esikuva).

Mestarillisen **Kalevi Ahon** jo kymmenistä Lapin kamariorkesterille säveltämistä teoksista on näin Korundin 10v-juhlinnan yhteydessä hienoa voida kantaesittää taas yksi. Nyt kuultava Kvintetto on itseasiassa orkesterin käyrätorvisti Ilkka Puputin oma tilaus, johon säveltäjä ilolla suostui, vaikututtuaan jo aikaisemmin säveltämänsä sooloteoksen Solo X saamasta hienosta Ilkan kantaesityksestä Forssassa 2019. Kvintetto käyrätorvelle ja jousikvartetille syntyikin jo heti saman vuoden loppupuolella, mutta saa siis tässä ja nyt kauan odotetun juhlavan kantaesityksensä. Kalevi Aho kertoo teoksestaan näin:

”Kvinteton aloittava Misterioso-osa alkaa salaperäisesti ja hämyisesti käyrätorven h-sävelellä, jota viulut värittävät eri tavoin. Vähitellen musiikin alkusumu alkaa tiivistyä, kudoksesta nousee selväpiirteisempiä aiheilmia, ja päädytään ilman taukoa seuraavaan nopeaan Con moto –osaan.

Con moto on varsin virtuoosinen sekä käyrätorvelle että jousikvartetille. Osa alkaa samaa lyhyttä aiheilmää eri tavoin muunnellen ja kehitellen, kunnes triolikuvioiden myötä musiikki pääsee todelliseen vauhtiin. Kolmantena keskeisenä materiaalina on neljäsosin, suurin intervallein liikkuva käyrätorviteema, joka johtaa osan kiihkeään huipennukseen.

Kvinteton ytimenä on sen laajin kolmas osa, Adagio. Epäröiden alkava osa kasvaa kahtena suurena aaltona dramaattisiin, väkeviin huipennuksiin. Päättävä Vivace muodostaa kevyemmän ja tanssillisemmän vastakohtan edelliselle osalle. Vivacen musiikki etenee oikullisesti, ja väliin osa saa ilkkuristakin sävyä. Lopulta musiikki haurastuu ja ohenee ja häipyä pois.

Kvintetto on erityisesti käyrätorvelle varsin vaativa, sillä teoksessa on koko instrumentin laaja ääniala käytössä, aina matalimmasta bassorekisteristä ylimpään korkeimpaan äänialaan. Olen siksi pyrkinyt kirjoittamaan käyrätorvelle myös riittävästi pieniä lepotaukoja, jotta esittäjän huulet eivät väsyisi laajahkon teoksen esityksen aikana. Myös jousikvartetille sävellyksasettaa virtuoosiset haasteensa.”

Koko tämän äärimmäisen epätavallisen konserttivuoden 2020/21 loppuhuipentumaksi, Korundin juhluvuoden kunniaksi ja myös orkesterin fantastisen, tärkeän ja hyvin pitkäaikaisen fagotistin Antal Mojzerin äskeisen eläkkeelle jäämisen "erityisjäähyväisiksi" hän itse valitsi solistivierailuteoksekseen nyt kuultavan Johann Sebastian Bach-harvinaisuuden. Kyseessä on teos, josta jo Bach itsekin teki kaksi eri versiota. Emme tiedä läheskään tarkalleen milloin viulukonsertto a-molli BWV 1041 syntyi, mutta se oli nyt kuultavan konserttoteoksen ensimmäinen versio. Sitten paljon myöhemmin, vuonna 1738, tuolloin 53-vuotias säveltäjä teki samaisesta omasta viulukonsertostaan cembalokonserttoversion, samalla transponoiden kaiken yhden kokosävelaskeleen alemmas g-molliin. Vielä hyvin paljon myöhemmin, tällä viikolla 95 vuotta täyttänyt (ja edelleen aktiivinen) israelilainen fagotistileganda Mordechai Rechtman sovitti soolostemman fagotille; tästä versiosta saatte nyt kuultavaksenne Suomen ensiesityksen. Versio kuin versio, käsissämme on joka tapauksessa aitoa Bachia rikkaimmillaan mutta samalla myös ikään kuin huolettomimmillaan. Ensimmäisen osan tarkasti strukturoitu leikillisuus, toisen osan vakavahko intiimiys ja viimeisen, gigue-tyyppisen tanssin merkeissä ohikiitävän virtuoosisen osan valoisuus, niin mollissa kuin ollaankin, tekevät teoksesta valloittavan.

Samalla, tällä Bachilla, käännämme katseemme varovaisen toiveikkaina tulevaisuutta kohti... jossa, tulevan syyskauden alusta lähtien jatkamme uutta Bach-teosten sarjaa oikeastaan siitä mihin tänä iltana jääme...

Siitä ja paljon enemmästäkin lisää vähän myöhemmin. Nyt toivokaamme kaikki toisillemme mitä parhainta kesää 2021!

John Storgårds

I-viulu

I-konserttimestari Antti Tikkanen
II-konserttimestari Iida Lymi
Nina Ronkainen
Renata Mojzer

II-viulu

Kaia Voitka
Riikka Silvonen
Ulla Hakoköngäs

Alttoviulu

Taru Lehto
Melanie Wadd
Tuukka Susiluoto

Sello

Lauri Angervo
Laura Martin

Huilu

Heli Haapala

Oboe

Philip Haworth

Klarinetti

Pekka Niskanen

Fagotti

Áron Mojzer

Käyrätorvi

Ilkka Puputti

Kontrabasso

Heidi Rahkonen

Cembalo

Anna Laakso

Tulevia konsertteja:**Luosto soi –festivaalin pääkonsertti**

Ulkoilmatapahtuma Ukko-Luostolla lauantaina 31.7. klo 13.00

Tomas Djupsjöbacka, kapellimestari
Anders Paulsson, sopraanosaksofoni

Aho - Sibelius

Kamarisinfoniakonsertti I

'Paluu! Koko elämän voimalla'

To 19.8. klo 19.00 Korundi

Pe 20.8. klo 19.00 Korundi

John Storgårds, johtaja
Stefanie Irányi, mezzosopraano

Mahler

Kamarikonsertti I

'Häikäisevästi hämäään'

Pe 3.9. klo 19.00 Korundi

La 4.9. klo 15.00 Kemijärven
kulttuurikeskus

John Storgårds, johtaja ja viulu
Augustin Hadelich, viulu

Schmitt – Hawel – Bach –
Šostakovitš – Schumann/Glanert